

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 410/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s. r. o., Radlinského 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Daniel Futej, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 554/2014 a sp. zn. 4 Cdo 212/2015 z 29. septembra 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. decembra 2015 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“),

zastúpeného Advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s. r. o., Radlinského 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Daniel Futej, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 554/2014 a sp. zn. 4 Cdo 212/2015 z 29. septembra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z priloženej fotokópie napadnutého uznesenia vyplýva, že sťažovateľ sa v konaní pred Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) proti žalovanej [Slovenská republika, zastúpená Národnou bankou Slovenska (ďalej aj „NBS“)] domáhal náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci“). Okresný súd rozsudkom sp. zn. 25 C 210/2011 z 29. januára 2014 (ďalej len „rozsudok z 29. januára 2014“) žalobu a návrh sťažovateľa na prerušenie konania a začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie zamietol. Okresný súd zároveň uznesením sp. zn. 25 C 210/2011 zo 17. marca 2014 (ďalej len „uznesenie zo 17. marca 2014“) uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku z 29. januára 2014 v sume 20 €. Proti rozsudku okresného súdu z 29. januára 2014 a uzneseniu okresného súdu zo 17. marca 2014 podal sťažovateľ odvolania, o ktorých rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 6 Co 299/2014 z 22. septembra 2014 (ďalej len „rozsudok z 22. septembra 2014“) a uznesením sp. zn. 6 Co 302/2014 z 22. septembra 2014 (ďalej len „uznesenie z 22. septembra 2014“) tak, že rozsudok okresného súdu z 29. januára 2014 a uznesenie okresného súdu zo 17. marca 2014 potvrdil ako vecne správne. Proti rozsudku krajského súdu z 22. septembra 2014 a uzneseniu krajského súdu z 22. septembra 2014 podal sťažovateľ dovolania, o ktorých rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ich odmietol.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktoré odôvodňuje tým, že „*Krajský súd v Bratislave neprípustným spôsobom pracoval s doterajšou judikatúrou, keď judikatúru, ktorú považoval za vhodnú, citoval, ale ostatnú a rovnako dôležitú zamlčal alebo ju ani nespomenul. ... Rozsudok Odvolacieho súdu nevychádza z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností a je založený na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, nakoľko tieto zistenia vychádzajú z vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom, ktoré je neúplné. ... rozsudok odvolacieho súdu nepreskúmateľný v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva navrhovateľa na spravodlivý súdny proces a teda k odňatiu možnosti navrhovateľovi konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p. V zmysle uvedeného máme za to, že dovolanie podané na Najvyšší súd bolo prípustné a dôvodné.*“.

Sťažovateľ „*vidí zreteľný zásah do jeho práva na spravodlivý proces aj v tom, že Najvyšší súd Slovenskej republiky nedostatočne odôvodnil svoj záver. Sťažovateľ považuje Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý napriek skutočnosti, že Sťažovateľom uvádzané skutočnosti v dovolaní predstavujú dôvod dovolania podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f) OSP, dovolanie odmietol, za nedostatočne odôvodnené. ... Z odôvodnenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorého sa pridrižiava vo svojom uznesení vyplýva, že podaný mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie odmietol s poukazom na to, že dovolanie nie je prípustné, nakoľko Sťažovateľom namietaná procesná vada v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. ako aj iné vady v danom súdnom konaní nevyšli najavo. Sťažovateľ je toho názoru, že Najvyšší súd Slovenskej republiky sa dostatočne nevysporiadal s tým, čo je možné za procesnú vadu v zmysle platnej právnej úpravy považovať.*“.

Ku skutkovým a právnym okolnostiam právnej veci, ktorá bola predmetom preskúmania v konaní pred okresným súdom a krajským súdom, sťažovateľ uvádza, že ako člen vložil do družstva [REDAKOVANÉ] (ďalej len „družstvo“), peňažné prostriedky, ktoré družstvo zhodnocovalo v zmysle zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení

niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cenných papieroch“). Družstvo túto činnosť malo vykonávať na základe verejnej ponuky majetkových hodnôt podľa § 126 zákona o cenných papieroch, na základe zverejneného prospektu investície, ktorý schvaľuje Národná banka Slovenska. Prospekt investície bol schválený rozhodnutím Úradu pre finančný trh č. UFT-002/2002/SPI z 21. marca 2002 o schválení prospektu investície. Družstvo využívalo na zhodnocovanie peňažných prostriedkov členov a na nadobudnutie majetkových hodnôt výhradne obchodníka s cennými papiermi [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „obchodník s cennými papiermi“), ktorý vykonával činnosť obchodníka s cennými papiermi podľa zákona o cenných papieroch na základe povolenia na poskytovanie investičných služieb vydaného NBS do 1. marca 2011, kedy mu NBS odobrala povolenie na poskytovanie investičných služieb. Nadobúdanie majetkových hodnôt z peňažných prostriedkov zhromaždených na základe verejnej ponuky družstva a ich spracovanie v rámci prospektu investície upravovala zmluva o správe portfólia cenných papierov podľa zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov a podľa zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, ktorú uzatvorili ako zmluvné strany družstvo a obchodník s cennými papiermi „a ktorá bola počas jej platnosti zmluvnými stranami menená a doplnená, naposledy v znení zmien a doplnení uskutočnených Zmluvou o riadení portfólia uzatvorenej dňa 2. 6. 2008“ (ďalej len „zmluva“).

Miera zhodnotenia peňažných prostriedkov vložených sťažovateľom do družstva mala byť v súlade s prospektom investície a na základe činnosti obchodníka s cennými papiermi podľa zmluvy 8 % p. a. Nad činnosťou družstva ako vyhlasovateľom verejnej ponuky majetkových hodnôt a nad činnosťou obchodníka s cennými papiermi vykonávala dohľad podľa zákona o cenných papieroch NBS, ktorej právomoci v oblasti dohľadu vyplývajú zo zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov. Okrem týchto právnych predpisov NBS vykonávala dohľad nad družstvom a obchodníkom s cennými papiermi aj podľa zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľ sa v konaní pred okresným súdom a krajským súdom domáhal proti žalovanej (Slovenská republika, za ktorú koná NBS) náhrady škody v sume 1 505,67 € s príslušenstvom, ktorá mu podľa jeho tvrdení vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom NBS pri výkone bankového dohľadu nad družstvom. Sťažovateľ v konaní pred okresným súdom argumentoval, že peňažné prostriedky do družstva „vkladal výhradne a len z dôvodu, že sa spoľahol na to, že Družstvo a aj Obchodník s CP sú subjekty, nad ktorými je vykonávaný dohľad Národnou Bankou Slovenska a tak, že bude zabezpečené ich riadne fungovanie a tým budú nielen ochránené jeho peňažné prostriedky, ale aj budú zhodnotené v garantovanej výške. ... Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že nemal vedomosť o tom, že môže dôjsť ku škode na jeho majetku, pretože ako uvádzalo Družstvo, obchodník s CP počas trvania zmluvy predkladal vyúčtovania, ktoré mali byť v rozpore so skutočným stavom o plnení svojich záväzkov zo Zmluvy, s obsahom vyúčtovaní Družstvo ubezpečoval, že zhodnocovanie vkladov, ktoré Družstvu zverili členovia u Obchodníka s CP prebieha v dohodnutej výške; takéto ubezpečenie vyplývalo okrem iného aj z toho, že si Obchodník s CP vyúčtoval za činnosť podľa Zmluvy odmenu vo výške zhodnotenia portfólia Družstva obchodníkom s CP nad zmluvne dohodnuté 8 %-né zvýšenie hodnoty portfólia Družstva podľa Zmluvy. V dôsledku vyššie uvedeného konania subjektu finančného trhu – Obchodníka s CP v spojení s jeho činnosťou pre Družstvo tak vznikla Žalobcovi škoda, ktorá predstavuje sumu, o ktorú sa zmenšil majetok Žalobcu, pretože túto sumu mu Družstvo nevrátilo a ani nevráti, a ktorú žalobca v predmetnom konaní preukázal predloženými dôkazmi.“

Podľa sťažovateľa NBS postupovala vo veci dohľadu nad povinne dohliadanými subjektmi finančného trhu „v rozpore s ústavou a zákonom. Ich zavinenie na spôsobnej škode spočíva v tom, že v čase kedy im boli verejne známe skutočnosti preukazujúce, že činnosťou dohliadaných subjektov vzniká akútne nebezpečenstvo vzniku škody, napriek tomu za daného stavu nekonali tak, ako mali konať a včas nevykonali v rámci svojich kompetencií preventívne opatrenia na predchádzanie vzniku tejto škody, aj keď im to zákon prikazoval. Odvolací súd a tiež prvostupňový súd preto nesprávne dospeli k záveru, že nie je daná zodpovednosť orgánov štátu za škodu, ktorá navrhovateľovi vznikla investovaním peňažných prostriedkov do odporcom dohliadaného subjektu.“

Sťažovateľ ďalej namieta, že tým, že okresný súd a krajský súd vec „*nesprávne právne posúdili, umožnili, aby aj v budúcnosti dochádzalo k porušeniu zákona na úkor občanov, ktorí ako vhodné a zákonom chránené zhodnotenie ich finančných prostriedkov zvolia ich investovanie v rámci subjektov dohliadaných Národnou bankou Slovenska*“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 a ods. 3 Ústavy SR a právo na prejednanie veci spravodlivo, verejne a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Bratislave sp. zn. 4 Cdo/554/2014, 4 Cdo/212/2015 zo dňa 29. 09. 2015 porušené bolo.

2) Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 4 Cdo/554/2014, 4 Cdo/212/2015 zo dňa 29. 09. 2015 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3) Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť Sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia na účet jeho právnej zástupkyne do 10 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je v danom prípade navyše zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť

ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, preto sťažnosť predbežne prerokoval len v rozsahu namietaného porušenia sťažovateľom v petite sťažnosti označených práv (základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Tvrdenia o porušení základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktoré sťažovateľ uvádza iba v texte sťažnosti mimo petitu, podľa svojej ustálenej judikatúry (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07) ústavný súd preto považoval len za súčasť jeho argumentácie.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne.

Sťažovateľova argumentácia, ktorou odôvodňuje porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo jeho dovolanie odmietnuté ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP, sa sústreďuje predovšetkým na „nedostatočné odôvodnenie“ rozhodnutia najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Sťažovateľ v dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského

súdu a napadnutému uzneseniu krajského súdu namietal, že nimi došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, keďže tieto rozhodnutia odvolacieho súdu sú podľa jeho tvrdenia založené na „*nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, nakoľko tieto zistenia vychádzajú z vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom, ktoré je neúplné. ... rozsudok odvolacieho súdu nepreskúmateľný v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva navrhovateľa na spravodlivý súdny proces.*“.

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, ústavný súd v rámci predbežného prerokovania podrobil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu prieskumu z ústavne významných hľadísk, pričom sa sústredil na posúdenie, či sa najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s dovolacími námietkami sťažovateľa, ktorými odôvodňoval prípustnosť dovolania v súlade s § 237 ods. 1 písm. f) OSP.

V súvislosti s preskúmaním napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010).

Najvyšší súd v napadnutom uznesení najprv preskúmal procesnú prípustnosť dovolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu podľa § 238 ods. 1 až 3 OSP, pričom dospel k záveru, že dovolanie z týchto dôvodov nie je procesne prípustné. Následne preskúmal dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu s prihliadnutím na § 242 ods. 1 druhú vetu OSP aj z dôvodov uvedených v § 237 OSP, a to predovšetkým z dôvodu existencie prípadnej vady podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, ktorej sa sťažovateľ dovolával. Najvyšší súd následne uviedol definíciu a tri pojmové znaky, ktoré sú vlastné dovolaciemu dôvodu podľa citovaného ustanovenia [a) odňatie možnosti konať pred súdom, b) k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo v dôsledku konania súdu a c) možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania], a v konkrétnostiach k námietkam sťažovateľa o tom, že

rozsudok krajského súdu z 22. septembra 2014 je nepreskúmateľný a je založený na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, ktoré vychádzajú z vykonaného dokazovania okresného súdu, ktoré je neúplné, uviedol:

„V preskúmvanej veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú... požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení zákonných podmienok pre priznanie žalobcom uplatneného nároku primerane vysvetlil. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok splňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu.

K tejto námietke dovolateľa treba dodať, že táto sa týka skôr hodnotenia dôkazov súdmi, ako nedostatkov ich odôvodnenia. Dovolací súd poukazuje na to, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 241 ods. 1 písm. a/ až c/ O. s. p. Pre tento záver svedčí i ustanovenie § 243a ods. 2, veta druhá O. s. p., ktoré upravuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá O. s. p.). Keď najvyšší súd nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

Pokiaľ žalobca v dovolaní namieta nesprávnosť postupu súdov v súvislosti s nevykonaním ním navrhnutého dokazovania, treba uviesť, že dokazovanie je časť

občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (por. § 120 ods. 1 O. s. p.) a nie účastníkov konania. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok (len) neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O. s. p. (por. R 37/1993). Zo samej skutočnosti, že súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nemožno preto vyvodiť, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné podľa § 237 písm. f/ O. s. p. (por. R 125/1999)...

Pre prípad, že dovolateľ za procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. považuje tiež to, že napadnutý rozsudok (podľa neho) spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), dovolací súd uvádza, že ani nesprávne právne posúdenie veci nezakladá prípustnosť dovolania (por. tiež R 54/2012). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O. s. p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O. s. p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. septembra 2014 sp. zn. 6 Co 299/2014 podľa Občianskeho súdneho poriadku procesne neprípustné, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalobcu podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol.“

Vo vzťahu k vecnému rozsahu ústavného prieskumu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, v zmysle ktorého pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc

(III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08). Z uvedeného právneho názoru vyplýva, že porušenie svojich práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu mohol sťažovateľ namietať v konaní pred ústavným súdom v zásade len z dôvodov, ktoré uviedol vo svojom dovolaní proti uzneseniu krajského súdu z 22. septembra 2014. Pri preskúmaní napadnutého uznesenia sa ústavný súd preto sústredil na posúdenie, ako sa najvyšší súd vysporiadal s dovolacou námietkou sťažovateľa, v zmysle ktorej uznesenie krajského súdu z 22. septembra 2014 spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci vo vzťahu k poplatkovej povinnosti sťažovateľa.

V napadnutom uznesení najvyšší súd k tejto dovolacej námietke uviedol:

«Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej len „§ 239 ods. 1, 2 O. s. p.“). Dovolanie žalobcu nesmeruje proti uzneseniu, ktoré je uvedené v týchto ustanoveniach; prípustnosť dovolania preto z § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. nevyplýva.

Vzhľadom na vyššie uvedené by prípustnosť dovolania žalobcu zakladalo, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O. s. p.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdil a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Žalobca tvrdí, že mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Judikatúra najvyššieho súdu dospela k záveru, že o odňatie možnosti pred súdom konať ide tiež vtedy, ak súd zastaví konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, i keď pre taký postup neboli dané procesné predpoklady (por. R 50/1997). O tento prípad ale v preskúmanej veci nejde - v danom prípade nebolo konanie zastavené. Napadnutým uznesením bolo potvrdené uznesenie o vyrubení súdneho poplatku. Samotným vyrubením súdneho poplatku sa však účastníkovi neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Pokiaľ žalobca tvrdí, že so zreteľom na ním opisované okolnosti mu bol vyrubený súdny poplatok v situácii, v ktorej mu nemal byť vyrubený, z rozhodujúceho - obsahového -hľadiska namieta, že napadnuté rozhodnutia súdov nižších stupňov spočívajú na

nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesné prípustnom dovolaní (por. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (por. tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O. s. p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O. s. p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na to, že v konaní sa nepotvrdila existencia procesnej vady konania tvrdenej dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 22. septembra 2014 sp. zn. 6 Co 302/2014 podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.»

Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení ústavne konformným spôsobom zaoberal kľúčovými dovolacími námietkami, ktoré sťažovateľ uplatnil vo svojom dovolaní smerujúcom proti uzneseniu a rozsudku krajského súdu z 22. septembra 2014, pričom právne závery, ktoré k nim zaujal, sú primeraným spôsobom odôvodnené a zodpovedajú obsahu a zmyslu právnych noriem, ktoré najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaniach aplikoval. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je preto podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné a nesignalizuje takú príčinnú súvislosť medzi ním a sťažovateľom označenými právami, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd poukazuje na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je

povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnych prípadoch nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľovi k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Podľa názoru sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo aj k porušeniu jeho základného práva garantovaného v čl. 46 ods. 3 ústavy.

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle čl. 46 ods. 3 ústavy patrí v zmysle doterajšej judikatúry ústavného súdu v zásade do právomoci všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 71/04, IV. ÚS 1/2012). Túto právomoc všeobecných súdov v súlade s čl. 46 ods. 4 ústavy

konkretizuje, resp. vymedzuje zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci účinný od 1. júla 2004.

Ústavný súd vo svojej judikatúre už uviedol, že „zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je... stanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorý sa neskôr ukázal ako nezákonný“ (II. ÚS 25/2011).

Sťažovateľ si svoje základné právo garantované v čl. 46 ods. 3 ústavy uplatnil na všeobecnom súde žalobou, ktorou sa v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 25 C 210/2011 domáhal náhrady škody, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom NBS, o ktorej rozhodol okresný súd rozsudkom z 29. januára 2014 tak, že ju zamietol, pričom krajský súd rozsudkom z 22. septembra 2014 označený rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny. Pokiaľ napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo dovolanie proti rozsudku krajského súdu odmietnuté ako procesne neprípustné, tak táto skutočnosť sama osebe nemôže zakladať dôvod na vyslovenie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy (obdobne IV. ÚS 1/2012). Z argumentácie sťažovateľa zároveň zjavne vyplýva, že k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu malo dôjsť v zásade z rovnakých dôvodov, ako k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Za týchto okolností v prípade, ak ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak nemožno reálne uvažovať ani o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá bolo ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými sťažovateľom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2016